

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини,
деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України,
національних меншин і міжнаціональних відносин

15 травня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 9 з 10 людей, тобто кворум у нас є, засідання оголошую відкритим. Сьогодні планується розглянути три проекти законів, які нам доручено опрацювати, і подати висновки до головних комітетів, а також розглянемо одне питання в порядку контролю. Порядок денний вам був надісланий всім.

Переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання. Прошу визначатись.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Вітаю, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви – за, да?

ГОРБЕНКО Р.О. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Добрий день, колеги. Підтримую, голосую за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Добрий день. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання порядку денного. Питання перше – проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо питань освіти військовослужбовців віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом або за призовом під час мобілізації, на особливий період (реєстраційний номер 13235 від 30 квітня 2025 року), поданий Кабінетом Міністрів України. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання представника Міністерства оборони.

ЧИЙГОЗ А.З. Всіх вітаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ви присутні. Це Мірненко Володимир Іванович, директор Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони або заступник, вибачте, будь ласка, міністра оборони.

КОЗЕНКО О.В. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Пан Козенко, я прошу вас тоді до слова.

КОЗЕНКО О.В. Доброго дня. Олександр Козенко, заступник міністра оборони. Шановний Андрій Вікторович, шановні народні депутати України, законопроект розроблено Міноборони на виконання резолюції Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України.

Пропонується врегулювати питання посилення соціальних пільг та гарантій, підвищення мотиваційних чинників військовослужбовців віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом або за призовом під час мобілізації, на особливий період, зокрема: право навчатися

у закладах вищої освіти для здобуття відповідного рівня освіти без відриву від служби; гарантії збереження місця навчання та стипендії на період військової служби; право на відпустку у зв'язку з навчанням у закладі вищої освіти.

З цією метою пропонується внести зміни до низки законів України: "Про освіту", "Про вищу освіту", Закон "Про фахову передвищу освіту", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

Реалізація закону позитивно впливатиме на забезпечення прав військовослужбовців віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом або за призовом під час мобілізації, на особливий період щодо доступності здобуття вищої освіти одночасно із проходженням військової служби. Не потребує додаткових витрат з держбюджету.

Прошу підтримати.

Дякую за увагу. Доповідь закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Давайте, шановні колеги, будемо рухатись далі.

До цього законопроекту станом на сьогодні наявний висновок Державної прикордонної служби України, в якому зазначається про відсутність зауважень до законопроекту.

Чи бажає ще хтось висловитись по цьому законопроекту? Дякую.

Колеги, безперечно, це дуже важлива ініціатива, яку, вважаю, необхідно підтримати. Водночас звертаю вашу увагу на деякі моменти. Законопроектом пропонується поширити гарантії, визначені частиною другою статті 39 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", на громадян віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом строком на один рік. В той же час діюча редакція частини другої зазначеного закону вже встановлює ці гарантії для громадян України, які прийняті на військову службу за контрактом.

Таким чином діюча редакція відповідного положення охоплює більш широке коло осіб і поширює свою дію на всіх громадян, які проходять військову службу за контрактом строком на один рік.

Враховуючи зазначене, запропоновані в законопроекті зміни до частини другої статті 39 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", які мають характер уточнення, фактично не матимуть реальних правових наслідків. Відповідно до запропонованих проектів нової редакції частини другої статті 39 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" громадяни віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом, користуються гарантіями, передбаченими зокрема частиною другої статті 44 Закону України "Про фахову передвищу освіту". Водночас запропоновані в проекті закону зміни до Закону України "Про фахову передвищу освіту" не передбачають внесення відповідних змін саме до статті 44 вказаного закону.

Таким чином без внесення відповідних змін саме до частини другої статті 44 Закону України "Про фахову передвищу освіту" відповідне право на збереження місця навчання та стипендії не поширюватиметься на громадян від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом, тобто на осіб, права яких врегульовуються в законопроекті.

Також проект закону потребує уніфікації в частині використання формулювань щодо осіб, на яких поширюватиметься його дія. Ми зазначимо ці зауваження у своєму висновку, а головний комітет, сподіваюсь, врахує їх при доопрацюванні законопроекту до другого читання.

Водночас, беручи до уваги основну ідею законопроекту щодо посилення соціальних пільг та гарантій для військовослужбовців віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом, зважаючи на той факт, що прийняття законопроекту позитивно впливатиме на забезпечення прав зазначеної категорії осіб, зокрема права на доступність здобуття вищої освіти одночасно із проходженням військової служби, ставлю на голосування

наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо питань освіти військовослужбовців віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом або за призовом під час мобілізації, на особливий період (реєстраційний номер 13235 від 30.04.2025 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу. Прошу визначатись голосуванням.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

Пан Джемільєв Мустафа.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за. Вибачте, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа. За?

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного законопроекту. Проект Закону України про внесення змін... Дякую представникам Міністерства оборони за участь у засіданні комітету. Проект Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів України щодо запровадження інституту пріоритетного права на опікунство та піклування (реєстраційний номер 13215 від 25.04.2025 року), поданий народним депутатом України

Гурінім та іншими народними депутатами України. Головний комітет з розгляду даного законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань правової політики.

Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання народного депутата України Гуріна Дмитра Олександровича. Я вас бачив, Дмитро Олександрович, прошу вас.

ГУРІН Д.О. Дякую.

Колеги, доволі простий законопроект, він впроваджує інститут, так званий інститут пріоритетного права на опікунство, він дає право визначити людей, які отримують пріоритетне право стати опікунами для дітей або осіб, які перебувають під опікою. Він дає таке право батькам щодо своїх дітей, опікунам з числа членів родини щодо осіб, які перебувають під опікою, наприклад літніх родичів чи там людей з недієздатністю. Також він дає таке право самим особам, тобто нам самим щодо нас на випадок, якщо ми втратимо дієздатність.

Для цього впроваджується спеціальне розпорядження, яке підписується у нотаріуса і реєструється в Спадковому реєстрі. Можна визначити декілька осіб, які отримають пріоритетне право на опікунство, в порядку, як вони визначені. Тобто якщо перша людина в переліку відмовилась, не може, не відповідає вимогам, які ставляться перед опікунами законом, то вона не отримує це право і воно переходить до наступної в переліку людини.

Також ці люди, які отримують пріоритетне право на опікунство, вони також отримують право на тимчасове влаштування дитини у випадку, якщо з батьками щось сталось, до вирішення питання про опікунство.

Ну, це коротко, насправді все, про що цей законопроект, там є певні технічні деталі. Там, наприклад, якщо людину позбавлено батьківських прав, чи опікуна позбавлено повноважень виконувати функцію опікуна, то його розпорядження втрачають силу і ще певні технічні деталі.

А проте, в основному, оце є пул такий, що вноситься, які зміни вносяться в наші закони для реалізації пріоритетного права на опікунство. Такий інститут, він є дуже розповсюджений в країнах Європи, він є в США майже у всіх штатах, в певних країнах і штатах це робиться через заповіт або в інших країнах через розпорядження, і ми обрали шлях робити це через спеціальне розпорядження.

Власне, все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, пане Дмитре.

Шановні колеги, станом на сьогодні маємо наступні висновки щодо цього законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова прийняв рішення запропонувати Комітету Верховної Ради України з правової політики рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти законопроект, реєстраційний номер 13215, за основу.

Міністерство фінансів України зазначає, що положення законопроекту не суперечать нормам законодавства, що регулює бюджетні відносини. Водночас вказує, що реалізація акта може мати вплив на показники Державного бюджету України.

Шановні колеги, чи бажає хтось висловитись? Я бачу тільки Дмитра Валерійовича. Прошу до слова.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Шановний пане голову, шановні народні депутати, законопроект підтримується. Вважаю, що це дуже слухна пропозиція. І, враховуючи агресію Російської Федерації, ми бачимо, що у нас зростає, на жаль, кількість дітей, які, наприклад, потребують терміново всиновлення і це в тому числі механізм, який дозволить вирішити частково принаймні цю ситуацію.

Тому я окремо хотів подякувати шановним народним депутатам за розробку даної законодавчої ініціативи. Ми її підтримуємо.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу, це перша позиція, в запропонованих в проекті закону змінах до Цивільного кодексу України та до Закону України "Про нотаріат" передбачається використання такого поняття як "розпорядження про забезпечення опіки і піклування", яке при цьому підлягає нотаріальному посвідченню. У зв'язку з цим варто зазначити, що документи, які посвідчуються нотаріусом: договори, заповіти, довіреності тощо, зазвичай мають чітке визначення у законодавстві.

У статті 626 ЦК надається визначення договору, у статті 244 Цивільного кодексу надається визначення довіреності, у статті 1233 ЦК надається визначення заповіту.

Водночас, авторами законопроекту не надано визначення терміну "розпорядження про забезпечення опіки і піклування", що не забезпечує правової визначеності у питаннях щодо змісту такого документу та його правової природи, зокрема особливостей оскарження, визнання недійсним тощо.

Друге. В законопроекті зазначається, що розпорядження про забезпечення опіки і піклування також підлягає реєстрації у Спадковому реєстрі. Однак зазначений реєстр створено для внесення до нього відомостей про заповіти та спадкові договори, про заведені спадкові справи та видані свідоцтва про право на спадщину (Наказ Міністерства юстиції України №1810/5 від 07.07.2011 року). За таких обставин у процесі реалізації запропонованої у законопроекті норми щодо реєстрації у Спадковому реєстрі інформації, для обробки і зберігання якої він не був створений, можуть виникнути проблеми як технічного, так і юридичного характеру. І я пропоную зазначити це у нашому висновку.

Водночас, колеги, вважаю, що запропонований у законопроекті механізм щодо майбутнього призначення опікунів та піклувальників шляхом видачі відповідного розпорядження дозволяє в першу чергу батькам дітей заздалегідь визначити осіб, яким вони довіряють, на випадок, якщо вони не зможуть виконувати свої батьківські обов'язки. Видача такого розпорядження знижуватиме ризики виникнення ситуацій, за яких дитина може потрапити під опіку недобросовісних осіб або осіб, які не зацікавлені в забезпеченні найкращих інтересів дитини. У разі раптової смерті, інвалідності чи зникнення батьків органи опіки отримають чіткий орієнтир щодо волі осіб, які раніше піклувалися про дитину і точно знають, хто саме зможе забезпечити виховання і догляд за дитиною. Реалізація основної ідеї законопроекту також дозволить уникнути спорів між родичами чи іншими особами щодо того, хто має бути опікуном чи піклувальником.

Тож, шановні колеги, з урахуванням зазначеного ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів України щодо запровадження інституту пріоритетного права на опікунство та піклування (реєстраційний номер 13215 від 25 квітня 2025 року), поданий народним депутатом України Гуріним та іншими народними депутатами, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Прошу визначатися, шановні колеги.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільев Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемилєв, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлева Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Дякую, пане Гурін, за участь.

ГУРІН Д.О. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний законопроект – проект Закону України про внесення доповнень до статті 365 Цивільного кодексу України (реєстраційний номер 12450 від 27.01.2025 року), поданий народним депутатом України Бурмічем. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань правової політики.

Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання пана Бурміча Анатолія Петровича. Чи присутній Анатолій Петрович? Відсутній.

Колеги, даним законопроектом пропонується доповнити статтю 365 Цивільного кодексу України новою частиною, третьою, такого змісту: "У разі постановлення рішення про припинення права особи на частку в спільному майні суд у цьому рішенні повинен також визначити осіб (особу), до яких переходить таке припинене право".

Станом на сьогодні маємо наступні висновки щодо цієї законодавчої ініціативи. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення проекту закону такими, що

регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підлягають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Мінфін України зазначає, що реалізація положень проекту закону не потребуватиме фінансування з бюджету. Міністерство в межах своєї компетенції не має зауважень до запропонованого законопроекту.

Хтось бажає висловитись? Прошу, шановні колеги. Немає нікого.

Шановні народні депутати, станом на сьогодні, дійсно, склалась суперечлива судова практика щодо розгляду справ про припинення права на частку в спільному майні за вимогою інших співвласників, стаття 365 Цивільного кодексу України. В одних випадках суди дотримуються позиції, згідно з якою позов про припинення права власності особи, право якої оскаржується, та позов про визнання права за іншим співвласником повинні подаватися окремо. В інших випадках відповідні питання вирішуються судами одночасно в рамках одного судового провадження.

Відповідно до позиції, викладеної Постановою Верховного Суду від 9 вересня 2024 року, з метою уникнення ситуації правової невизначеності, недопущення спору при проведенні державної реєстрації права власності за позивачем судам доцільно задовольняти одночасно з вимогою про припинення права власності на частку у спільному майні і заявлену вимогу про визнання права власності на неї за співвласником.

Враховуючи зазначене, вбачається, що запропоновані в законопроекті зміни забезпечать належну правову визначеність у даному питанні, усунуть суперечливу судову практику, а також спростять для громадян механізм визнання за ними права власності у спільному майні, звільнивши їх від необхідності звернення до суду декілька разів з окремими позовами, які фактично стосуються одного й того ж питання.

Тож, шановні колеги, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект

Закону України про внесення доповнень до статті 365 Цивільного кодексу України (реєстраційний номер 12450 від 27.01.2025 року), поданий народним депутатом України Бурмічем, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу визначатися.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемілев Мустафа.

Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемілев, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пан Мустафа.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. 10 осіб – за. Шановні колеги, рішення прийнято.

Переходимо до розділу "Інші питання". Питання четверте, про стан виконання Державною міграційною службою України положень Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства".

Це питання, шановні колеги, ми розглядаємо в порядку здійснення контрольних функцій відповідно до плану роботи комітету на період цієї сесії. Запит на отримання інформації, а також отримані від Державної міграційної служби України матеріали всім вам були надіслані. Сподіваюсь, ви їх передивились.

Давайте спочатку заслухаємо Голову Державної міграційної служби України пані Наталію Науменко, а потім перейдемо до запитань.

Наталія Миколаївна, прошу вас коротко повідомити, як сьогодні реалізується Закон України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" і чи існують якісь проблеми в процесі його виконання. Прошу до слова.

НАУМЕНКО Н.М. Доброго дня, шановний Андрію Вікторовичу, шановні народні депутати, шановний Дмитре Валерійовичу!

Державна міграційна служба в межах наданих повноважень забезпечує реалізацію Закону "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства". Разом з тим, ми розуміємо, що війна суттєво вплинула на динаміку міграційних процесів, у зв'язку з чим відбулося зниження кількості іноземців, які прибувають до України, що позначилося на обсягах звернень та оформленні документів.

Так, щодо посвідок на проживання, у 23-му році було зафіксовано зростання кількості заяв на постійне проживання переважно через прагнення легалізувати статус тих іноземців, які вже перебували на території України. Проте у 24-му році ця тенденція змінилася на спадну, що пов'язано з безпековими ризиками. Заяв на тимчасове проживання також стало менше, зокрема через зниження приїзду іноземців для роботи або навчання. Попри це міграційна служба продовжувала активно видавати посвідки, зокрема за раніше поданими заявами. Причому відсоток відмов при первинному оформленні посвідок на постійне проживання залишався досить низьким.

У сфері надання дозволів на еміграцію протягом 2022-2024 років спостерігалася певна динаміка. Кількість нових заяв коливалася, досягнувши піку у 23-му році, тоді як у 22-му та 24-му роках вона була дещо нижчою. Однією із особливостей цього періоду стало те, що кількість фактично виданих дозволів на еміграцію, особливо у 22-му році, суттєво перевищувало число нових звернень. Це пов'язано з тим, що міграційна служба опрацьовувала документи, прийняті до розгляду у попередні періоди.

Важливою і позитивною тенденцією стало щорічне зменшення кількості відмов у наданні дозволів на еміграцію протягом 22-го та 24-го років. Основними причинами для відмови разом з тим залишалось подання заявника на свідомо неправдивих відомостей чи підроблених документів, а також виявлення ознак фіктивності шлюбу, який використовувався як формальна підстава для еміграції.

За час дії воєнного стану в Україні 30 іноземців та осіб без громадянства, які служать або служили в українських структурах: Збройні Сили, Національна гвардія України, Державна спеціальна служба транспорту отримали українське громадянство. Серед них 29 іноземних громадян та одна особа без громадянства, зокрема найбільше громадян Грузії, Російської Федерації, Білорусі та США.

Хоча українське законодавство містить чіткий перелік підстав для відмови у наданні громадянства, такі як злочини проти людяності, тяжкі злочини чи дії, що загрожують національній безпеці України, важливо зазначити такий ключовий момент, що за весь період дії воєнного стану стосовно цієї категорії заявників, захисників України, не було встановлено жодних фактів чи обставин, які б унеможливили набуття ними українського громадянства. Це свідчить про успішне проходження процедури для тих, хто виконав усі необхідні умови та не мав законних перешкод.

Щодо продовження строку перебування в Україні. У 2022-2024 роках більшість заяв про продовження строку перебування були задоволені. Водночас відзначається поступове зростання кількості відмов. Найбільш поширеними підставами для відмови у продовженні строку перебування були випадки, коли виникали обґрунтовані сумніви щодо справжніх підстав та мотивів перебування іноземців в Україні, а також ситуації, коли особа не надавала достатніх документальних підтверджень законних підстав для свого подальшого перебування на території України.

Щодо адміністративної відповідальності. За час воєнного стану понад 27 тисяч іноземців та осіб без громадянства було притягнуто до

адміністративної відповідальності здебільшого за перевищення строку перебування, проживання без документів або за простроченими документами. Значно рідше серед виявлених порушень траплялось невиконання рішень про заборону в'їзду в Україну. Протягом періоду дії воєнного стану в Україні ДМС активно застосовувала заходи щодо повернення та видворення іноземців та осіб без громадянства. При цьому рішення про добровільне повернення залишалися вкрай нечисленними, складаючи від двох до шести випадків на рік. Натомість рішення про примусове повернення були значно поширенішими, хоча їх загальна кількість демонструвала тенденцію до поступового зменшення.

Основними країнами походження осіб, відносно яких приймалися рішення про примусове повернення, традиційно були: Російська Федерація, Азербайджан та Республіка Молдова. У 2025 році до цього переліку також активно долучилася Туреччина.

Що стосується більш суворого заходу – примусове видворення, то кількість таких рішень зросла майже вдвічі у 2023 році: 412 випадків. Порівняно з 2022 роком: 212 випадків. І залишалися на високому рівні у 2024 році: 400 випадків. Найчастіше цій процедурі примусового видворення підлягали громадяни знову ж таки Російської Федерації та Азербайджану. Серед країн походження також часто фігурувала Республіка Молдова.

Загалом наведені дані свідчать про те, що навіть в умовах воєнного стану міграційна служба активно використовувала саме примусові інструменти реагування на порушення міграційного законодавства, тоді як добровільне повернення не мало значного поширення.

Щодо відкритих протягом періоду в Україні воєнного стану судових проваджень. За період з березня 2022 року по кінець березня 2025 року до Державної міграційної служби надійшли 3 тисячі 104 судові справи, що стосувалися питань постійного або тимчасового проживання іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Загальна кількість таких судових проваджень помітно зросла протягом цього періоду, досягнувши піку у 2023 році. У 2024 році кількість справ дещо зменшилася, і дані за перший квартал 2025 року – це всього 121 справа, - вказують на можливу тенденцію до подальшого спаду.

В основному судові провадження стосувалися оскарження рішень щодо посвідок, дозволів на імміграцію, строку перебування та поміщення до пунктів нелегальних мігрантів.

Під час практичного застосування Закону "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" міграційна служба стикається з низкою проблемних аспектів, які потребують уваги законодавства для вдосконалення правового регулювання. Так, є певні проблемні питання, які виникають у зв'язку з врегулюванням правового статусу іноземців та осіб без громадянства, в тому числі тих, які проходять або проходили військову службу в ЗСУ, Національній гвардії або Державній спеціальній службі транспорту України. Ми виокремлюємо основні з них.

По-перше, гострою є проблема правового статусу членів сімей іноземних військовослужбовців у разі їх загибелі або смерті. На сьогодні чинне законодавство передбачає можливість отримання посвідки на тимчасове проживання для сімей діючих контрактників, однак не визначає жодних правових підстав для подальшого перебування в Україні, тимчасового або постійного, членів сім'ї, якщо іноземний військовослужбовець загинув. Аналогічна правова невизначеність стосується і членів сімей іноземців, які брали участь у бойових діях у складі інших українських підрозділів, наприклад, територіальної оборони чи добровольчих формувань і також загинули. Обидві ситуації потребують законодавчого врегулювання.

Друге. Доцільно розглянути можливість скорочення необхідного терміну служби за контрактом для іноземців з нинішніх трьох років до одного року для отримання ними дозволу на імміграцію, особливо в період

дії воєнного стану. Це також потребуватиме внесення змін до Закону України "Про імміграцію".

Значним викликом для нас залишається практика укладання військових контрактів з іноземцями без попередньої належної перевірки законності їхнього перебування на території України попри чіткі вимоги законодавства. Міграційна служба фіксує, що запити на перевірку іноземців перед підписанням контракту надходять не завжди, існує суттєва розбіжність між даними Міноборони, понад 7 тисяч контрактів з іноземцями з початку повномасштабного вторгнення, та кількістю запитів, що надійшли до міграційної служби на перевірку, це всього близько 4 тисяч. Це дає підстави вважати, що значна кількість іноземців, особливо у 22-му та на початку 23-го року могла бути прийнята на військову службу без відповідної перевірки їхнього правового статусу.

Також проблемними виявляються непоодинокі випадки прийняття на військову службу та документування військовим квитком іноземців, які взагалі не ідентифіковані та не мають дійсних паспортних документів, ніколи їх не надавали для укладання контракту або ж мають документи, видані невизнаними Україною державними утвореннями, наприклад, так званої Ічкерії. У подальшому врегулювати правовий статус таких осіб на території України, якщо їх документи не визнаються, стає практично неможливим.

Крім цього, хочу додати, що є декілька проблемних питань, які, на нашу думку, також потребують правового регулювання, а саме це ускладнення при відмові у визнанні особою без громадянства. Відповідно до статті 6.1 закону однією з підстав для відмови у визнанні особою без громадянства є ситуація, коли особа є громадянином іншої держави, її громадянство визнано компетентним органом цієї держави та заявник був документований відповідно до законодавства цієї держави.

На практиці виникають випадки, коли іноземна держава підтверджує належність особи до свого громадянства, проте сама особа свідомо не зверталася за оформленням паспорта. Через використання сполучника "та",

що вимагає одночасного виконання всіх умов, формальна відмова ускладнюється. ДМС пропонує у вказаній нормі замінити слово "та" на "та/або", щоб дозволити відмову у випадку підтвердження громадянства іншої держави, навіть якщо особа ухиляється від документування.

Також необхідно врегулювати закріплення превентивних заходів для працівників міграційної служби для підвищення ефективності протидії нелегальній міграції, зокрема це використання технічних приладів і засобів, що мають функції фото і відеозапису, наприклад, нагрудних боді-камер. Це сприятиме як належному виконанню функцій міграційної служби, так і забезпеченню прозорості дій її співробітників.

Коротко це все. Відповідна статистика вам була надана. Якщо є запитання, ми готові відповідати.

Дякую, Андрій Вікторович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Миколаївна. Дякую.

Давайте перейдемо до запитань, і я розпочну, як завжди. Парламент, в тому числі наш комітет, співпрацюючи з ДМС, постійно працюють над питанням щодо врегулювання правового статусу та вдосконалення механізмів набуття громадянства України для іноземців, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України.

На останній нашій нараді за вашою участю, яка відбулася у нас в комітеті на минулому тижні, ми також це питання обговорювали. Водночас із надісланої вами інформації вбачається, за весь період дії в Україні воєнного стану громадянства України набуло всього 30 осіб. З чим, на вашу думку, пов'язаний такий незначний показник? Особи не бажають отримувати українське громадянство? Прокоментуйте, будь ласка.

НАУМЕНКО Н.М. Дякую за запитання.

На нашу думку, перш за все це пов'язано з тим, що це 30 осіб, які подали, власне, на тій підставі, що вони мали трирічний контракт. На сьогодні трирічний контракт має незначна кількість... завершення трирічного контракту має не така значна кількість іноземців та осіб без громадянства, які воюють. Крім того, ми розуміємо, що багато з них втратили своє життя за нашу незалежність. І тому це питання досить довго дискутувалося і було досягнуто згоди, щоб зменшити строк контракту, після якого може особа подавати на громадянство України, із трьох років на один рік. І це підтверджують самі іноземні громадяни, які бажають отримати громадянство України, що це буде справедливо і відносно тих, хто воює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще таке питання. Стосуватиметься воно тієї ж категорії осіб, тобто іноземців, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України. Підкажіть, будь ласка, чи існують на сьогодні випадки зловживання цією категорією осіб правами, які вже передбачені для них у законодавстві України, зокрема у контексті потенційного набуття ними громадянства України? Чи не використовуються ці норми для отримання громадянства України особами, які можуть нести потенційні ризики для нашої держави в майбутньому? Прокоментуйте, будь ласка.

НАУМЕНКО Н.М. Дуже актуальне питання, Андрію Вікторовичу. Дякую за нього.

Знову ж таки, мабуть, Державна міграційна служба не може давати оцінку зловживання або не зловживання, все-таки це має давати оцінку Міноборони. Але те, що ми бачимо відносно тих осіб, які звертаються після розірвання контракту до міграційної служби, то ми виділяємо кілька проблемних моментів.

По-перше, на сьогодні іноземець або особа без громадянства, яка укладає контракт, не має чітких обов'язків щодо терміну, після якого вона може його розірвати. Тобто фактично вона може його розірвати в будь-який момент. Досить часто у нас трапляються випадки, коли до нас приходять з питаннями подальшої легалізації іноземці та особи без громадянства, які прослужили два, три, чотири місяці, ось, вони не виконували жодних бойових завдань, вони пройшли навчання в певних військових частинах, вони отримали певні навички військові, але після цього вони сказали про те, що вони не бажають брати участь у бойових діях і хочуть розірвати контракт.

І вони його розривають і після цього приходять до нас з проханням про те, що вони ж були військовослужбовцями, і просять врегулювати їх правовий статус.

Друге питання – це друга категорія. Це ті, які уклали контракт, знову ж таки не брали участь в бойових діях або навіть брали участь в бойових діях, але потім військова частина з ними розриває цей контракт за певними кримінальними, можливо так, ситуаціями.

Є випадки, коли особи здійснювали кримінальні правопорушення або коли були виявлені на торгівлі наркотиками, збуті наркотиків або виробництві наркотиків, з такими особам також розривається контракт. І потім до нас звертаються військові частини або органи і також намагаємося спільно знайти рішення, що робити з такими особами далі.

Третя історія – це коли особи укладають контракт, знову ж таки, можливо, це не зовсім і вина особи, а недосконалість законодавства і фактично контракт укладається без ідентифікації, особи, тобто навіть є випадки коли зі слів. Тобто жоден документ до контракту не підкладається, фактично ми не знаємо, хто бере в руки зброю і що буде відбуватися з цією особою далі, коли вона цей контракт розірве.

Тому тут є... І також є випадки, коли, і це нам наводила приклад Служба безпеки України, коли приходили до нас, коли у особи військовий квиток на одні установчі дані, контракт також підписаний на ці установчі

дані, а на справжні установчі дані особа знаходиться у розшуку Інтерполу і не в країні походження, одній із європейських країн, за складні злочини, важкі злочини.

Тому тут також є питання, чому і постійно, коли ми проводимо наради з цими органами, які займаються рекрутингом іноземців, ми постійно наголошуємо, що треба удосконалювати процедури ідентифікації іноземних громадян, які приймаються на військову службу. Тому що далі ми можемо мати низку проблем, яку важко буде врегулювати. З одного боку, нам важко врегулювати буде правовий статус самого іноземця, а з іншого боку, Україна може мати також певні проблеми у взаємовідносинах з іншими країнами. Тобто такі історії у нас є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, зрозуміло.

І звернув би увагу колег на те, щоб одразу сьогодні після представлення законопроекту 13071 в залі виступила шановна представниця одної з опозиційних фракцій і навела певні факти. І питання з цього приводу я хотів би поставити пані Наталії Миколаївні. Питання проблемне, стосовно громадянина Ізраїлю Григорія Пивоварова, який з 2014 року пішов добровольцем захищати нашу державу. Має багато державних нагород "За мужність", однак протягом тривалого часу не може отримати громадянство України. Чи відомо вам щось про цю ситуацію? Прошу, прокоментуйте, будь ласка.

НАУМЕНКО Н.М. Так, цією ситуацією ми намагаємося займатися з 2019 року, коли особа звернулася за поданням Мінветеранів на отримання громадянства по держінтересу. При поданні документів нами було встановлено про те, що особа подала паспорт громадянина Ізраїлю. Але в тому паспорті є відмітка компетентних органів Ізраїлю про те, що він змінив ім'я, це Григорій, Георгій, на інше ім'я. І є відповідний витяг з реєстру, відповідного реєстру держави Ізраїль про те, що ця процедура відбулася.

З огляду на те, що в будь-якій державі при зміні повної або часткової ідентифікації особи, цей документ визнається недійсним і особа має змінити цей документ на інший документ, а це було ще зроблено у 2010 році, зміна імені відбулася, нами було рекомендовано обміняти цей паспорт на ті установчі дані, які власне і були змінені. Особа це не зробила. Неодноразово зустрічалися наші співробітники з ним і в мене є переписка також з ним, коли він намагався наполягати про те, щоб були прийняті саме зі старими установчими даними. Він сказав, що він не може поїхати до держави Ізраїль, тому що, якщо він туди поїде, довгий час він не зможе повернутися до України. Після цього ми також почали вивчати процедури заміни паспорта в державі Ізраїль і встановили, що це можна, власне, зробити і без виїзду з території України, а просто, звернувшись до посольства Ізраїль в Україні, і обміняти свій паспортний документ. Але громадянин не бажає звертатися до посольства Ізраїлю в Україні і змінювати паспортний документ і не повідомляє причини, по яким він відмовляється це робити.

Тому, власне, враховуючи те, що ми діємо в межах і способ, передбачені законодавством, ми чекаємо поки все-таки пан Пивоваров змінить свій паспорт на ті установчі дані, які він змінив на території держави Ізраїль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

І останнє питання: якими основними підзаконними нормативно-правовими актами ви користуєтесь в рамках реалізації цього закону і чи не потребують вони коригування?

НАУМЕНКО Н.М. Андрій Вікторович, може, не буду весь перераховувати....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хоча б основні.

НАУМЕНКО Н.М. Це Порядок продовження строку перебування іноземців та осіб без громадянства та Порядок обчислення дозволеного строку перебування на території України, це постанова Кабміну від 11-го року, до якої неодноразово вносилися зміни, порядок оформлення, видачі посвідок на постійне та тимчасове проживання, порядок розгляду заяв про визнання особою без громадянства, порядок розгляду заяв про добровільне повернення, порядок утримання в ПТШ, порядок прийняття рішень про заборону в'їзду, про примусове повернення та видворення.

Слід зазначити, що ці всі порядки, постанови і накази, вони не є сталими, тому що ми постійно моніторимо та аналізуємо і намагаємося їх адаптувати до умов реального часу в тому випадку, якщо не потребуються зміни до закону. І досить часто ми спрощуємо, ми прибираємо певні документи для певних категорій або спрощуємо певні процедури.

Ці всі документи, які озвучили, вони є динамічними і змінюються відповідно до тих вимог, які ми маємо в той чи інший період часу. Тобто постійно над цим працюємо, аналізуємо, змінюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є ще в когось запитання в рамках застосування саме цього закону?

Неллі Іллівна, будь ласка. Так-так, Неллі Іллівна, прошу вас до слова.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня, колеги. Доброго дня, Наталія Миколаївна. Дякую вам за представлення виконання цього закону. Хочу також подякувати за ті законодавчі пропозиції. Дійсно, коли ми приймали останній законопроект про долю сімей військовослужбовців, то багато депутатів запитували чи стосується це, власне, тих, хто вже загинув. І я вважаю, що це наш обов'язок, ми, дійсно, маємо це питання врегулювати.

Я маю декілька, можливо, ремарок і декілька таких достатньо практичних питань, можливо, щоб ми як депутати більше розуміли

практичну сторону, в тому числі виконання того закону, який ми приймаємо, вдосконалюємо і так далі.

Я вважаю, що є два ключових змістовних проблемних блоки. Дійсно, це те, що ви сказали, іноземці, які перебувають у ЗСУ без перевірки законності перебування на території України, і це, дійсно, у майбутньому може складати для нас не просто велику проблему, а дуже велику проблему. І, можливо, все ж таки мають бути якісь шляхи врегулювання чи на рівні міжвідомчої робочої групи, її створення, тому що зрозуміло, що в подальшому частина цих людей буде хотіти залишатися на території України і в тому числі набувати українського громадянства. І кількість таких випадків, як щойно попередньо обговорювалося, вона буде значно масштабнішою, і це можуть бути навіть не сотні, тому це, дійсно, є великою проблемою.

І друге, це те, що стосується осіб, які досягли 18 років і яким відмовляють у оформленні посвідчення особи на повернення в Україну. Ми розуміємо, що чим довший період окупації, тим, власне, більше таких осіб у нас буде. І теж я вважаю, що ми всі разом маємо шукати якийсь механізм регулювання цього питання, так само, можливо, через міжвідомчу і міжінституційну взаємодію, тому що тут ми так само розуміємо, що кількість цих осіб, яким буде виповнюватися 18 років і які проживають станом на зараз в окупованому Криму, вона теж буде збільшуватися. Тобто це ті питання, які нікуди від нас не дінуться.

І тепер те, що стосується більш практичних питань для того, щоб розуміти, як це працює на практиці. Власне, це те, що стосується... це вже питання перекладу для іноземців, зокрема тих іноземців, які були затримані Державною міграційною службою, що, власне, є певний реєстр перекладачів і, власне, особи без громадянства можуть ним скористатися.

По-перше, чи є ця послуга платною, чи безкоштовною, чи відрізняється це питання у форматі, якщо іноземець бере з реєстру перекладача або не з реєстру? І, власне, яким чином він може реалізувати цю функцію, якщо цього

перекладача немає в базі, а він в цей же час є затриманим? Це один сектор питань.

І другий сектор питань, він пов'язаний з тим, що, я так розумію, що спочатку ви фіксуєте адміністративні правопорушення, а далі приймаються рішення про більш серйозні заходи, це те, що стосується там примусового видворення і так далі. Які орієнтовні строки між цими двома процесами, тобто скільки часу це займає?

Дякую. Буду вдячна за відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Миколаївна, прокоментуйте, будь ласка.

НАУМЕНКО Н.М. Дякую, пані Неллі, за змістовні запитання, і вони дуже всі актуальні.

Я почну, мабуть, з перших двох коментарів спочатку. Щодо перевірки законності перебування. На мою думку, це не найбільш страшна або складна історія, тому що строк перебування можна продовжувати: накласти штраф, адмінпротокол і продовжити строк перебування, і далі вирішувати питання законності перебування особи в Україні.

Для мене більш складними і незрозумілими випадками, що робити в майбутньому, вони стосуються саме тих, хто не є ідентифікований. І це є більш складне питання, і на цьому ми постійно наголошуємо, коли ми проводимо наради з Міноборони та їх структурними підрозділами, з Нацгвардією і так далі. Нацгвардії це менше стосується, тому що вони всіх перевіряють через міграційну службу. Але з Міноборони, тут, дійсно, є виклик.

Крім того, коли ми проводили останню нараду з представниками Міноборони, вони нас повідомили, що коли вони розривають контракт з іноземним громадянином, вони знищують особову справу. Для нас це взагалі було дивно, тому що для нас особова справа, все, що в ній міститься, тобто це апріорі та точка відштовху, від якої ми можемо скласти відносно

іноземця якийсь подальший план перебування на території України і щось йому пропонувати. Коли це знищено і коли ніхто нічого не може підтвердити, що ж він робив тут як військовослужбовець, це ще більш заводить в глухий кут і нас, і самого іноземця.

Що стосується вашого коментаря щодо видачі посвідчень на повернення особам, які досягли 18-річного віку. Це питання не міграційної служби, це питання Міністерства закордонних справ. І ми їм неодноразово наголошували на тому, що їм необхідно ввести інструменти та процедури встановлення особи, в тому числі і дистанційні, як це на сьогодні робить міграційна служба. Тому що все, що перебуває там поза межами території України, то є компетенція Міністерства закордонних справ. Тому це є також одним з проблемних питань, які необхідно вирішувати для того, щоб всі громадяни України, які досягли 18-річного віку, могли повернутися в Україну та документуватися тут.

Що стосується перекладу або реєстру перекладачів, на сьогодні це є, мабуть, одним з найболючіших питань для міграційної служби. Тому що, дійсно, такий реєстр існує, це плюс. Те, що звідти ми можемо брати перекладачів і вони будуть безкоштовними для іноземця, який знаходиться або в міграційній службі, або в пункті нелегальних мігрантів, це також плюс. Великий мінус для того, що на сьогодні в Україні немає достатньої кількості перекладачів з тих мов, які нам необхідні, тому що їх немає.

Ми зверталися і в наукові заклади, і в заклади освіти, і на кафедри для того, щоб намагатися максимально розширити власні можливості. Тут ми тісно співпрацюємо зараз і з Службою безпеки, в яких є також реєстр перекладачів, ми намагаємося обмінюватися цими даними.

Але тут існує проблема. Тому ця проблема є, можливо, більш глибокою для України, але не унікальною, тому що всі європейські країни з нею стикаються. І вони використовують двох або трьохсторонній переклад, наприклад, англійська мова поширена і далі шукається перекладач десь, який знаходиться за кордоном з якоїсь іншої мови і таким іншим чином.

На сьогодні європейське законодавство не вимагає саме сертифікованих перекладачів. Воно вимагає того, щоб ці перекладачі були зрозумілі, мова була зрозуміла як для іноземного громадянина так і для співробітника міграційної служби. Тому тут є певні питання, ми намагаємося їх врегулювати з огляду на нашу ситуацію, яку ми маємо.

Що стосується практики адміністративного правопорушення, то знову ж таки Державна міграційна служба змінює підходи, до роботи давно вже змінила підходи, тому що ми намагаємося на сьогодні саме врегулювати статус нерегульованого мігранта, якщо у нього є хоч якісь підстави для подальшого перебування в Україні. У такому випадку особа притягується до адмінвідповідальності за порушення строку перебування, накладається штраф. Далі, якщо у нього є підстави для продовження строку перебування, ми продовжуємо правами голови міграційної служби і далі він вже подає або на посвідку на тимчасове проживання, або на постійне проживання, на імміграцію. Єдине, що це не стосується на сьогодні громадян Російської Федерації, звичайних громадян Російської Федерації, не військовослужбовців, тому що тут окрема категорія, і ми всі розуміємо чому.

Якщо особа не має підстав для перебування в Україні, але вона є ідентифікованою, то спочатку приймається рішення про примусове повернення, це один з видів добровільного повернення особи. Рішення має строк місяць, за місяць особа має вирішити всі свої питання на території України, закрити всі свої питання і виїхати самостійно з території України.

Якщо вона... ми прийняли це рішення, через місяць бачимо, що особа не перетнула державний кордон, починається її розшук, міграційна служба, прикордонна служба, Національна поліція, Служба безпеки України. І якщо вона вже знайдена, тоді є алгоритм дій такий: адміністративне затримання на 72 години правами Міграційної служби, поміщення в пункт нелегальних мігрантів. І готуємо позов до суду для того, щоб затримати на строк, який необхідний для ідентифікації або видворення – це від 6 до 18 місяців.

Тобто я сподіваюся, якщо є зацікавленість, ми можемо надати шановному комітету ті алгоритми, якими користується міграційна служба, вони чіткі, зрозумілі, прості і виписані.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Миколаївно.

Дмитре Валерійовичу, будь ласка, до слова.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, Андрій Вікторович. Дуже дякую за представлення, Наталія Миколаївна.

Я скажу відверто, що дуже багато питань, які я хотів сьогодні підняти, фактично ви у своєму виступі наголосили. Я дякую за підтримку, те, що нам, дійсно, треба вносити зміни в діюче законодавство щодо отримання громадянства України громадянам, які загинули, і їхні родичі теж повинні мати право на отримання громадянства України. Дякую за підтримку.

У мене залишились деякі питання, чи пропозиції. Перше. Я, до речі, здивувався, що Міністерство оборони України знищує особову справу громадянина іноземної держави або особи без громадянства, якщо розриває контракт, абсолютно підтримую вашу позицію.

Можливо, за результатами сьогоднішнього засідання комітету і, можливо, якийсь лист треба написати, я готовий як від уповноваженого направити лист, наголосити, що це є не зовсім прийнятна практика і треба її максимально швидко просто помінати, щоб залишався слід, дійсно, юридичний, що та чи інша особа робили на території України, якщо вони протидіяли збройній агресії Російської Федерації, це теж треба обліковувати такі дані.

Далі. У нас є питання щодо громадян, іноземних громадян, в тому числі громадян Російської Федерації та Республіки Білорусь, які перебувають у шлюбі з громадянами України або самостійно виховують дітей громадян України. Вони опиняються в ситуації, коли фактично... я розумію позицію

ДМС, що відповідно до частини двадцять другої статті 4 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України, повинні перебувати на законних підставах, отже зобов'язані мати дійсний паспортний документ. Як правило, у них всі вони прострочені, юридично вони притягуються до адмінвідповідальності за те, що вони не виїжджають або не отримують в якийсь інший спосіб дійсні документи.

Але по суті тут вже йдеться про права громадян України і їхніх дітей. Вони фізично не можуть виїхати і це питання неврегульоване. Я не думаю, що сьогодні нам треба це обговорювати, але просто зверніть на це увагу, треба напрацювати якийсь законний механізм по даних питаннях.

Далі, щодо людей без громадянства. Дійсно, це одне з ключових питань і нам треба прийняти рішення на законодавчому рівні, що нам робити з тими громадянами, які у нас не обліковані, яким чином провести все ж таки їх облік, видачу паспортів, це в тому числі і представники національних меншин, представники ромської національної меншини.

І хотів від себе сказати, що от, готуючись до сьогоднішнього засідання, я хочу сьогодні відзначити, що на сьогодні Державна міграційна служба України належним чином реагує на акти реагування уповноваженого в рамках розгляду звернень іноземців та осіб без громадянства.

Я дуже вам дякую. Дійсно, коли звертаються громадяни іноземці або громадяни іноземних держав, особи без громадянства до мене, завжди на офіційні *(Не чути)*... реакція з боку Державної міграційної служби. Я дуже вам дякую.

У мене є, можливо, пропозиція. Є перелік проблемних питань, от як, наприклад, ви сьогодні озвучили конкретно громадянина по його питанню. Наприклад, в тому числі у нас є інформація, проблема з його паспортом. Можливо, просто треба провести якусь робочу зустрічі на рівні керівників, і дуже багато питань, напевно, просто відпадуть самі собою.

Тому дуже дякую за реакцію... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. ...на наше подання. І в майбутньому готовий долучитись до... (*Не чути*) нашої експертизи. Ми готові її надати.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Я не знаю, чи є потреба коментувати, Наталія Миколаївна. Якщо є у вас що сказати, то, будь ласка.

НАУМЕНКО Н.М. Якщо можна, Андрій Вікторович, я прокоментую.

Дякую Дмитру Валерійовичу за дуже конструктивну позицію і конструктивну роботу при взаємодії з міграційною службою. І я абсолютно погоджуюся з вами про те, що питання ОБГ – осіб без громадянства, зараз ми говоримо виключно, мабуть, про ромів, які не документовані на території України і яких, можливо, не така велика кількість і не така масштабна кількість, як нам це доводять правозахисні та міжнародні організації.

Але це є досить таким великим викликом для української влади, і ми розуміємо, що вони повинні бути не стільки обліковані, тому що у нас є якісь там інструменти, можливості і так далі. Ми кажемо про те, що вони мають бути ідентифіковані і документовані для того, щоб: а) впорядкувати їх життя і спростити взаємодію і роботу державних органів влади при роботі з цією категорією осіб.

Тому тут, дійсно, можливо потребує окремої зустрічі і вироблення скоріше більш жорстокого механізму їх документування, на який зможе піти держава, але вирішити це в наших силах.

І я думаю, що ми ще раз проаналізуємо ті питання, які є у громадян Республіки Білорусь і Російської Федерації і які мають законні підстави для перебування в Україні, тому що там діти, шлюб і так далі. І тоді ще раз з

вами проведемо окрему зустріч і будемо вирішувати, яким чином і що ми можемо зробити або в рамках діючого законодавства, або вносити зміни до відповідних законів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Миколаївно. Дякую за участь і за вичерпні відповіді на наші питання.

Тому, шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. З урахуванням інформації, отриманої від Державної міграційної служби, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Перше. Інформацію Державної міграційної служби України щодо стану виконання положень Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" взяти до відома.

Друге. Рекомендувати Державній міграційній службі України надати до комітету, у разі наявності, пропозиції щодо вдосконалення законодавчого врегулювання питань, пов'язаних з правовим статусом іноземців та осіб без громадянства в Україні. Прошу голосувати, шановні колеги.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую і голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Ще раз дякую, пані Наталіє, за участь в засіданні, за ті спільні законодавчі ініціативи, які нам разом вдалося реалізувати в минулому році. Сподіваюсь, і надалі ми будемо так само плідно і ефективно працювати.

Дякую за участь. На все добре.

НАУМЕНКО Н.М. Дякую, шановні народні депутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, чи є в когось інформація, якою б ви хотіли поділитися з членами комітету в розділі "Різне"? Немає.

Шановні колеги, на цьому порядок денний вичерпано. Всім дякую. Засідання оголошую закритим.